

MIDENDE

— Dzivamisoko 2024 —

BLACKSASH
MAKING HUMAN RIGHTS REAL

HELPLINE

Free Paralegal advice service for all

help@blacksash.org.za

072 663 3739

063 610 1865

Mon to Thurs: 08h00-16h00

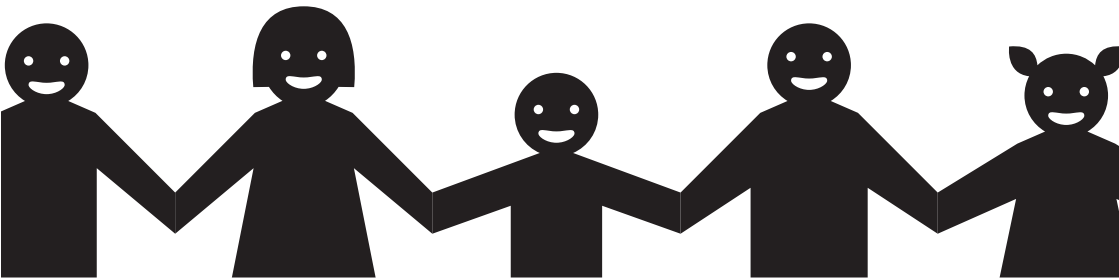
Fridays: 08h00-15h30

(Closed on the weekend)

Fonela Nomboro yo pfuna ya ka **BLACK SASH** ku kuma nseketelo na switsundzuxo swa xinawu **MAHALA**:

“Un’wana na wun’wana u na mfanelo ya vusirheleri bya vanhu, ku katsa na loko va tsandzeka ku tihlayisa na lava va vahlayisaka, ku kuma swipfuno leswi faneleke. Mfumo wu fanele ku teka magoza ya xinawu lama faneleke na man’wana magoza, eka swipfuno swa wona, ku humelerisa yin’wana na yin’wana ya timfanelo leti” - **Xiyenge xa 27 xa Vumbiwa bya Afrika-Dzonga.**

Vuxokoxoko hi midende, fonela nomboro ya mahala yo pfuna ya ka SASSA : **0800 601 011**

BLACKSASH
MAKING HUMAN RIGHTS REAL

Xitiviso xa xinawu xo ala vutihlamuleri: Ku endliwe matshalatshala leswaku mahungu hinkwawo lama hangalasiwaka ma va ma ntiyiso, Black Sash a yi teki vutihlamuleri bya ku lahleka kumbe ku onheka loku nga vaka kona hikwalaho ka ku tshembela eka mahungu lawa. Vundzeni bya wona a byi endli xiphemu xa switsundzuxo swa xinawu. Timhaka leti nga eka phepha leti ti pfuxetiwiwe 1 Dzivamisoko 2024

Mudende	Xikongomelo	I mani a nga endlaka xikombelo?	Ntsengo wa mudende	Xipfuno xo kambela (mpimohenhla wa muholo na nhundzu ku pfumeleriwa)
<p>Mudende wa vana</p> 	<p>Mudende wa vahlayisi va vana lava lavaka nhlayiso.</p>	<p>Mutswari kumbe muhlayisi wa vana lava nga tswariwa hi kumbe endzhku ka ti 31 N'wendzambahala 1994 (malembe ya 18 kumbe ya le hansi). Vaakatiko va AfrikaDzonga+ vatshami va xiviri+vahlampfa</p>	<p>R 530</p>	<p>Muholo: Loko u nga ri na vukati= R5 300 Loko u ri na vukati = R10 600 Nhundzu a yi kamberivi.</p>
<p>Mudende wa vana lava hlaysiwaka</p> 	<p>Thikhedzo ya masheleni kha vhalondoti vha vhana khou tou thogomelwa (ni tea u vha na ndaela ya khothe)</p>	<p>I mudende lowu hakeriwaka vahlayisi va vana (U fanele u ri na papilla leri nga nyika hi huvo ya nawu)</p>	<p>R1 180</p>	<p>Ku hava swipimelo</p>
<p>Mudende wa vahlayisi va vatsoniwa</p> 	<p>Mudende lowu hakeriwaka vahlayisi va nkarhi hinkwawo va vana lava tsoniweke hi swa miehleketo kumbe emirini (Ku laveka papilla ra swikambelo swa vutshunguri)</p>	<p>Mutswari kumbe muhlayisi kumbe mutswari wo khomela wa vana va malembe yo suka eka 1 ku fika eka 18 hi vukhale (Ku nga ri tincede) Vaakatiko va Afrika-Dzonga+ vatshami va nkarhi hinkwawo+vahlampfa</p>	<p>R2 180</p>	<p>Muholo: Loko u nga ri na vukati=R21 800 Loko u ri na vukati= R43 600 Ku hava swipimelo swa nhundzu</p>
<p>Mudende wa vatsoniwa</p> 	<p>Mudende wo hlayisa vatswatsi lava nga kotiki ku tirha hikwalaho ka vutsoniwa bya miehleketo kumbe bya miri</p>	<p>Vatswatsi lava nga na 18 wa malembe kumbe ku tlula. Vaakatiko va AfrikaDzonga+ vatshami va nkarhi hinkwawo+vahlampfa</p>	<p>R2090</p>	<p>Muholo: Loko u nga ri na vukati= R8 470. Loko u ri na vukati = R16 940 Ntsengo wa nhundzu: Loko u nga ri na vukati = R1 438 800 kumbe loko u ri na vukati = R2 877 600</p>
<p>Mudende va vadyuhari</p> 	<p>Mudende wo hlayisa vadyuhari vaxinuna na vaxisati.</p>	<p>Malembe ya 60 kumbe ku tlula. Vaakatiko va Afrika-Dzonga+ vatshami va nkarhi hinkwawo+vahlampfa</p>	<p>R2 180</p>	<p>Muholo: Loko u nga ri na vukati= R8 470 Loko u ri na vukati = R16 940 Ntsengo wa nhundzu: Loko u nga ri na vukati = R1 438 800 kumbe loko u ri na vukati =R2 877 600</p>
<p>Mudende wo pfuna</p> 	<p>Muholo wo hhlaysa vanhu (lava holaka Mudende wa Vadyuhari kumbe Mudende wa Masocha ya khale) kambe va lava nhlayiso wa masiku hinkwawo hi munhu wun'wana.</p>	<p>Vatswatsi lava nga na 18 wa malembe kumbe ku tlula. Vaakatiko va AfrikaDzonga+ vatshami va va nkarhi hinkwawo+vahlampfa</p>	<p>R530</p>	<p>Ku hava swipimelo</p>
<p>Mudende wa Masocha ya khale</p> 	<p>Muholo lowu hlayisaka vadyuhari va xinuna kumbe vaxisati lava nga ngehenelela eka Nyimpi yo Sungula ya Misava kumbe Nyimpi ya Yumbirhi ya Misava kumbe Nyimpi ya Korea</p>	<p>60 wa malembe kumbe ku tlula. Vaakatiko va AfrikaDzonga+ vatshami va nkarhi hinkwawo..</p>	<p>R2 200</p>	<p>Muholo: Loko u nga ri na vukati = R8 470 Loko u ri na vukati = R16 940 Ntsengo wa nhundzu: Loko u nga ri na vukati = R1 438 800 kumbe loko u ri na vukati = R2 877 600</p>

"Everyone has the right to administrative action that is lawful, reasonable and procedurally fair... And everyone whose rights have been adversely affected by administrative action has the right to be given written reasons." - **Section 33 of the South African Constitution**